

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.)
В. о. завідувача кафедри доц. Гудзеляк І. І.

Силабус

навчальної дисципліни

«ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ»,

**що викладається в межах ОПП Географія,
ОПП Економічна і соціальна географія, ОПП Урбаністика,
просторове планування і регіональний розвиток**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 106 Географія**

Львів 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.)
В. о. завідувача кафедри _____ доц. Гудзеляк І. І.

Силабус

навчальної дисципліни

«ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ»,

**що викладається в межах ОПШ Географія,
ОПШ Економічна і соціальна географія, ОПШ Урбаністика,
просторове планування і регіональний розвиток**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 106 Географія**

Львів 2022

Назва курсу	Основи суспільної географії
--------------------	------------------------------------

Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, 106 “Географія”
Викладачі курсу	<i>Шаблій Олег Іванович</i> , д-р геогр. наук, професор
Контактна інформація викладачів	oleh.shabliy@lnu.edu.ua, https://geography.lnu.edu.ua/employee/shabliij-oleh-ivanovych тел. моб. 067 778 06 90
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційних і семінарських занять
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/course/osnovy-suspilnoji-geohrafiji
Інформація про курс	Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних та методичних знань з основ суспільної географії та її структурних підсистем. Це передусім: з суттю загального об’єкта і предмета цієї науки, її змісту (поняттєво-категоріальним апаратом, системою законів і закономірностей та сутністю теорій і концепцій, методами дослідження)
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Основи суспільної географії” є нормативною навчальною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з спеціальності 106 Географія для освітньо-професійної програми «Географія», викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета курсу: оволодіти базовими знаннями з теоретичних, методичних та історичних аспектів суспільної географії як одного з головних підрозділів географічної науки.
Література для вивчення дисципліни	Базова: 1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 444 с. 2. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 296 с. 3. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – 560 с. Додаткова: 1. <i>Блій Г. де.</i> Географія: світи, регіони, концепти / Г. де Блій, П. Муллер [пер. з англ.; передм. та розд. “Україна” О. Шаблія]. – Київ. : Либідь, 2004. – 740 с. 2. Новітня українська суспільна географія:

	<p>хрестоматія / [упоряд. та авт. бібліогр. статей проф. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с.</p> <p>3. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 744 с.</p> <p>4. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія: у п'яти кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. перша. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 814 с.; Кн. друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 706 с.; Кн. третя. Проблеми теоретичних досліджень, геогуманістики, географічної освіти. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 562 с.; Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 838 с.; Кн. п'ята. На важелях долі. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 666 с.</p> <p>5. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: навчально-методичний посібник (програма, самостійна і практичні роботи, індивідуальне науково-дослідне завдання) для студентів напряму підготовки 6.040.104 – географія / О. І. Шаблій, О. І. Вісьтак. – Львів: Малий видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 38 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка https://lnulibrary.lviv.ua</p> <p>2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / Електронні фахові видання www.nbuv.gov.ua</p>
Тривалість курсу	<p>180 годин</p> <p><i>Денна форма навчання:</i> 80 годин аудиторних, з них 48 годин лекцій, 32 години практично-семінарських занять та 100 годин самостійної роботи.</p>
Обсяг курсу	6 кредитів ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент буде:</p> <p><i>знати</i> – трактування об'єкту та предмету суспільної географії, її місце у системі наук, структуру суспільної географії; поняттєво-термінологічний апарат суспільної географії; суть генетичних, структурних законів, законів відповідності та функціонування; суть геоекологічних, геоеконімічних, геодемосоціальних, геополітичних концепцій та теорій; суть та особливості застосування у суспільній географії філософських, загальнонаукових та конкретнонаукових методів дослідження;</p> <p><i>вміти</i> – пояснити предметну сферу дослідження суспільної географії; давати характеристику конкретних об'єктів на основі розгортання категорії</p>

	“територія” на локальному, регіональному, національному та глобальному просторовому рівні; застосовувати геоекологічні, гео економічні, геодemosoціальні, геополітичні концепції та теорії для характеристики територій; орієнтуватися в суспільно-географічній інформації.
Ключові слова	Суспільна географія, територія, поняття, закони, закономірності, теорії, методи
Формат курсу	Очний, дистанційний. Проведення лекційних і практично-семінарських занять.
Теми	Тема 1. Об’єкт, предмет та зміст суспільної географії. Тема 2. Історія зародження і розвитку суспільної географії. Тема 3. Терміни, поняття і категорії суспільної географії. Тема 4. Закони і закономірності суспільної географії. Тема 5. Теорії і концепції суспільної географії. Тема 6. Методи дослідження суспільної географії. Розподіл тем за видами робіт наведено у таблиці “Структура курсу”.
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, відкриті питання та тести
Пререквізити	Дисципліна викладається у 1 семестрі, опирається на знання з географії, отримані у загальноосвітній школі; викладається одночасно з “Основами фізичної географії” та “Історією географічної науки”
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Використовуються такі методи навчання: а) <i>словесні</i> – лекція, пояснення, бесіда; б) <i>наочні</i> – ілюстрування лекційного матеріалу схемами, графіками та таблицями; в) <i>семінарські</i> – проведення семінарських занять, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання додаткових знань, перевірки наукових гіпотез на рівні досліджень, узагальнень й аналізу та формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень різноманітних об’єктів у формі доповідей, дискусій; г) <i>індивідуальне науково-дослідне завдання</i> .
Необхідне обладнання	Аудиторія, комп’ютер, проектор; доступ до інтернету, програми Microsoft Office, Microsoft Teams, Zoom.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • семінарські заняття: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – по 5 за кожну з доповідей (три за семестр); ..участь у дискусії – по 1 балу (на 10 заняттях); • контрольні заміри (2): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів за модульне письмове опитування – 10; - індивідуальне навчально-дослідне завдання – 5% семестрової оцінки. • іспит: 50% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 50.

	<p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.</p> <p>Перекладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>Академічна доброчесність.</i> Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента – власне дослідження, на основі інформаційних джерел. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності студента є підставою для зниження оцінки.</p> <p>Списування під час модульного опитування та екзамену заборонені.</p>
Питання до заліку чи іспиту	<p>Питання формуються відповідно до силабусу, наведені: <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: навчально-методичний посібник (програма, самостійна і практичні роботи, індивідуальне науково-дослідне завдання) для студентів напряму підготовки 6.040.104 – географія / О. І. Шаблій, О. І. Вісьтак. – Львів: Малий видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 38 с.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Структура курсу

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Об'єкт суспільної географії.</p> <p>1. Об'єкт науки. Сучасні уявлення про об'єкт науки.</p> <p>2. Об'єкт науки як фрагмент реальної дійсності чи свідомості, на який звернена рефлексія науки і який опосередкований системою понять і категорій та методами пізнання.</p> <p>3. Сучасне розуміння об'єкта суспільної географії (СГ): людського суспільства в цілому (чи його складових частин – населення, господарства, соціальної сфери тощо).</p> <p>4. Підходи до трактування суспільства та людини як загального об'єкта СГ: геосферний, формаційний, екологічний, цивілізаційний, діяльнісний.</p>	Лекція	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 8–16.</p> <p>2. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 8–14.</p> <p>3. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 177–182.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
1	Підходи до розуміння об'єкта суспільної географії	Семінарське	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної	З'ясувати місце об'єкта дослі-	1 тиж-

	<p>1. Об'єкт науки у системі наукового пізнання.</p> <p>2. Сучасне розуміння об'єкта суспільної географії (СГ) як людського суспільства в цілому (чи його складових частин – населення, господарства, соціальної сфери тощо).</p> <p>3. Підходи до трактування суспільства та людини як загального об'єкта СГ:</p> <p>3.1. геосферний;</p> <p>3.2. формаційний;</p> <p>3.3. екологічний;</p> <p>3.4. цивілізаційний;</p> <p>3.5. діяльнісний.</p>	заняття	<p>суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 8– 16.</p> <p>2. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 8– 14.</p> <p>3. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 177–182.</p>	<p>дження, методів, суб'єкт пізнання у науковому пізнання; Вивчити суть найпоширеніших підходів до трактування суспільства і розуміння людини, 2 год.</p>	день
2	<p>Предмет суспільної географії.</p> <p>1. Поняття про предмет науки як окрему сторону чи властивість об'єкта.</p> <p>2. Предмет СГ – геопросторова (територіальна) організація суспільства (ГОС) чи його частин. Сутність ГОС. Риси ГОС : взаєморозташування об'єктів, існування територіальних зв'язків, формування територіальних утворень, регулювання геопросторовим функціонуванням.</p> <p>3. Конкретні об'єкти дослідження СГ. Форми ГОС: глобальний, наддержавний, державний і внутрішньодержавний.</p> <p>4. Види і рівні форм ГОС. Світовий рівень. Головна форма – держава (країна). Внутрішньоукраїнні форми: зони і райони. Поняття про первинні форми – підприємства і заклади. Форми їх територіальних асоціацій і груп: пункти, центри, кущі та вузли.</p>	Лекція	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 8– 16.</p> <p>2. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 14 – 18.</p> <p>3. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 182–187.</p>	<p>Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.</p>	1 тиж-день
2	<p>Предмет суспільної географії.</p> <p>1. Поняття про предмет науки як окрему сторону чи властивість об'єкта.</p> <p>2. Предмет СГ – геопросторова (територіальна) організація суспільства (ГОС) чи його частин.</p> <p>3. Риси ГОС</p> <p>3. Конкретні об'єкти дослідження СГ - форми ГОС.</p> <p>4. Види і рівні форм ГОС світового рівня.</p> <p>5. Внутрішньоукраїнні форми ГОС</p> <p>6. Первинні форми ГОС</p>	Семинарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 14 – 18.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 182–187.</p>	<p>З'ясувати суть ГОС; вивчити та розрізнити інтегральні та компонентні форми ГОС; опанувати методику розгляду аспектів ГОС; 2 год.</p>	1 тиж-день
3	<p>Структура і зв'язки суспільної географії</p> <p>1. Структура СГ. Класифікація наукових дисциплін СГ проф. С. Ниммик та проф. С. Лаврова.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав.</p>	<p>Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.</p>	1 тиж-день

	2. Авторська схема класифікації СГ. Складові підсистеми: загальна СГ, блоки основних, суміжних і допоміжних дисциплін. 3. Зв'язки СГ з іншими науками.		центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 18–25.		
3	Структура і зв'язки суспільної географії 1. Місце СГ у системі наук. 2. Класифікація СГ проф. С. Ниммик. 3. Класифікація СГ проф. С. Лаврова. 4. Схема класифікації СГ проф. О. Шаблія. 5. Зв'язки СГ з іншими науками.	Семинарське заняття	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 18–25. 2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 183–196.	З'ясувати особливості класифікації СГ провідних вчених, склад основних, суміжних, допоміжних суспільно-географічних дисциплін; опанувати суть та відмінності економічної географії і геоekonomіки, політичної географії та геополітики; охарактеризувати зв'язки з іншими науками; 2 год.	1 тиж-день
4	Історичні особливості розвитку суспільної географії 1. Розвиток СГ у контексті суспільного (економічного і соціального) та загальнонаукового розвитку. Потреби суспільства на економіко- і соціально-географічну інформацію. 2. Періодизація розвитку СГ: класичний (до початку XVIII ст.), новий (XVIII–XIX ст.), новітній (XX ст.).	Лекція	<i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 26–28.	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
4	Історичні особливості розвитку суспільної географії 1. Чинники розвитку СГ. 2. Періодизація розвитку СГ. 3. Джерела інформації про розвиток СГ. 4. Загальні риси періодів розвитку науки: - класичного; - нового; - новітнього	Семинарське заняття	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 26 – 28. 2. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 343 – 345.	З'ясувати риси розвитку СГ у зв'язку з загальнонауковим та суспільним розвитком; визначити віхи періодизації та особливості СГ як науки у класичний, новий, новітній періоди; 2 год.	1 тиж-день
5	Класичний період розвитку суспільної географії 1. Розвиток СГ у руслі географічного країнознавства у класичний період. Джерела інформації. 2. Давньогрецький та римський	Лекція	<i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

	<p>період.</p> <p>3. Арабська географія.</p> <p>4. Епоха Великих географічних відкриттів. Роль праці Б. Вареніуса “Генеральна географія”. Поділ географічної науки на загальну й описову.</p>		<p>імені Івана Франка, 2012. – С. 28 – 36.</p>		
5	<p>Класичний період розвитку суспільної географії</p> <p>1. Розвиток СГ у руслі географічного країнознавства.</p> <p>2. Давньогрецький та римський період.</p> <p>3. Арабська географія.</p> <p>4. Епоха Великих географічних відкриттів.</p>	<p>Семинарське заняття</p>	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 28 –36.</p> <p>2. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 345 –351.</p>	<p>Ознайомитися з особливостями розвитку СГ у Давній Греції, Стародавньому Римі, арабському світі, Європі епохи Великих географічних відкриттів; вивчити головні праці та базові ідеї, викладені у них, 2 год.</p>	1 тиж-день
6	<p>Новий і новітній періоди розвитку суспільної географії</p> <p>1. Новий період розвитку суспільної географії. Чинники розвитку географії в новий період.</p> <p>2. Формування національних географічних шкіл: німецька, французька.</p> <p>3. Новітній період розвитку суспільної географії: чинники розвитку, внутрішня часова періодизація. Особливості розвитку сформованих та становлення нових національних шкіл.</p> <p>4. Диференціація напрямків суспільної географії. Три головні напрямки у розвитку загальної СГ: антропогеографічний, економіко-географічний та формально-теоретичний</p>	<p>Лекція</p>	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 36 – 51.</p>	<p>Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.</p>	1 тиж-день
6	<p>Новий і новітній періоди розвитку суспільної географії</p> <p>1. Чинники розвитку географії в новий період.</p> <p>2. Формування німецької національної географічної школи.</p> <p>3. Формування французької національної географічної школи.</p> <p>4. Новітній період: чинники розвитку, внутрішня часова періодизація.</p> <p>5. Особливості розвитку СГ II пол. ХХ ст.</p> <p>6. Головні напрямки у розвитку загальної СГ</p>	<p>Семинарське заняття</p>	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 36 –51.</p> <p>2. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 351 –365.</p>	<p>З’ясувати чинники розвитку СГ і новий і новітній період, принципові відмінності між німецькою і французькою школами; пояснити логіку розвитку антропогеографічного, економіко-географічного та формально-теоретичного напрямків СГ, 2</p>	1 тиж-день

				год.	
7	<p>Терміни і поняття суспільної географії.</p> <p>1. Поняття і категорії – вузлові елементи наукового знання.</p> <p>2. Особливості формування понять у географічній науці. Запозичені і власні поняття. Терміни і способи визначення понять.</p> <p>3. Розуміння головного поняття в науці. Географічна оболонка, геотерія – як міждисциплінарні географічні поняття.</p> <p>4. Категорія території, територіальності, територіального. Три головні риси території: властивості, відношення і процеси. Територія як поняттєво-термінологічна система.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 64 – 74.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
7	<p>Терміни і поняття суспільної географії.</p> <p>1. Поняття і категорії – вузлові елементи наукового знання.</p> <p>2. Особливості формування понять у географічній науці. Запозичені і власні поняття. Терміни і способи визначення понять.</p> <p>3. Розуміння головного поняття в науці. Географічна оболонка, геотерія – як міждисциплінарні географічні поняття.</p> <p>4. Категорія території, територіальності, територіального. Три головні риси території: властивості, відношення і процеси. Територія як поняттєво-термінологічна система.</p>	Семинарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 64 – 74.</p>	Вивчити суть елементарних форм наукового знання; опанувати особливості формування наукової мови СГ; вивчити підходи до розуміння «території», 2 год.	1 тиж-день
8	<p>Головне поняття суспільної географії.</p> <p>1. Територіальні властивості: природні (природні умови, ресурси, якість середовища), суспільні (демографічні, господарські, соціальні), просторові (метричні і топологічні).</p> <p>2. Територіальні відношення: положення (природно-, економічно-, соціально-, політико-, демогеографічне) і функції (економічні, соціальні, політичні, рекреаційні, екологічні, інформаційні).</p> <p>3. Територіальні процеси: диференціації (симплексифікації, регіоналізації; “країнізації”), інтеграції (формування територіальних утворень (держав, комплексів, систем), територіального системотворення (територіальна структуризація, територіальне регулювання).</p> <p>4. Суть територіального потенціалу та територіальної організації.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 74 – 127.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

8	<p>Головне поняття суспільної географії.</p> <p>1. Територіальні властивості: -природні, -суспільні, -просторові.</p> <p>2. Територіальні відношення: - положення, - функції.</p> <p>3. Територіальні процеси: - диференціації, - інтеграції, - системотворення.</p> <p>4. Суть територіального потенціалу та територіальної організації.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 74 –127.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 81-88, 153–157.</p>	З'ясувати суть територіальних властивостей, відношень та процесів, їхні види; опанувати структуру характеристики потенціалу та процесів території, 2 год	1 тиж-день
9	<p>Закони і закономірності у суспільній географії</p> <p>1. Роль законів у науці. Поняття про науковий закон. Форми вияву і вираження закону. Закон як суттєве, необхідне відношення між явищами і процесами. Закони і закономірності.</p> <p>2. Типи законів ТОС: генетичні, структурні, відповідності і функціональні.</p> <p>3. Генетичні закони як відображення суттєвих геопросторових відношень і процесів між факторами (чинниками) ТОС і результатами – самою ТОС. Групи і типи чинників ТОС: природні, суспільні, в тому числі екологічні, демографічні (працересурсні), географічного положення тощо. Фактори науково-технічного прогресу і часу.</p> <p>4. Закон геопросторової диференціації (територіального поділу праці в економічній географії) та закон геопросторової інтеграції (територіальної інтеграції праці) як приклади генетичних законів. Закономірність територіальної спеціалізації і комплексності. Закон територіальної агломерації.</p> <p>5. Суспільно- і економіко-географічні форми (країна, зона, район, економічний вузол) як результати дії зазначених законів і закономірностей.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 133 – 144.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
9	<p>Закони і закономірності у суспільній географії</p> <p>1. Закони і закономірності у науці</p> <p>2. Типи законів ТОС: генетичні, структурні, відповідності і функціональні.</p> <p>3. Групи і типи чинників ТОС.</p> <p>4. Закон геопросторової диференціації (територіального поділу праці)</p> <p>5. Закон геопросторової інтеграції (територіальної інтеграції праці)</p> <p>6. Закон територіальної агломерації</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 133–144.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт,</p>	З'ясувати суть та відмінності закону і закономірності; опанувати особливості виділення груп законів у СГ; вивчити чинники ТОС; розглянути генетичні закони СГ, 2 год.	1 тиж-день

			2001. – С. 94–121.		
10	<p>Закони і закономірності у суспільній географії</p> <p>1. Закони територіальної структури. Приклади цих законів у СГ: закон територіальної структури Й. Тюнена (“кільця Тюнена”), закон ґраток В. Кристаллера, закон нестрогого поділу територіальних систем на субсистеми.</p> <p>2. Закони відповідності. Закон відповідності систем розселення територіальним системам господарства.</p> <p>3. Закони функціонування суспільно-географічних систем. Поняття функціонування як зміни станів систем. Кібернетичні територіальні системи, що працюють на зворотних інформаційних зв’язках. Основні типи таких зв’язків у територіальних системах.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 145 – 153.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
10	<p>Закони і закономірності у суспільній географії</p> <p>1. Закони територіальної структури: - закон територіальної структури Й. Тюнена, -закон ґраток В. Кристаллера, закон нестрогого поділу територіальних систем на субсистеми.</p> <p>2. Закони відповідності.</p> <p>3. Закони функціонування суспільно-географічних систем</p>	Семинарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 145–153.</p> <p>2. <i>Блій Г. де.</i> Географія: світи, регіони, концепти / Г. де Блій, П. Муллер [пер. з англ.; передм. та розд. “Україна” О. Шаблія]. – Київ. : Либідь, 2004. – С. 68–70.</p>	Вивчити суть законів територіальної структури, відповідності, функціонування ; навести приклади прояву цих законів через закономірностей, 2 год.	1 тиж-день
11	<p>Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції</p> <p>1. Поняття про наукову теорію і концепцію.</p> <p>2. Класи суспільно-географічних теорій і концепцій: геоекологічний, геодемосоціальний, геоекономічний, геополітичний.</p> <p>3. Географічний детермінізм та інвайронменталізм.</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 155 – 162.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

	4. Посибілізм та пробабілізм. 5. Концепція меж росту та сталого розвитку. 6. Концепція природно-ресурсних циклів.				
11	Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції 1. Поняття про наукову теорію і концепцію. 2. Класи суспільно-географічних теорій і концепцій: геоекологічний, геодемосоціальний, геоеконімічний, геополітичний. 3. Географічний детермінізм та інвайронменталізм. 4. Посибілізм та пробабілізм. 5. Концепція меж росту та сталого розвитку. 6. Концепція природно-ресурсних циклів.	Семинарське заняття	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 155–162. 2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 88–93.	З'ясувати суть понять: теорія, концепція, парадигма; охарактеризувати головні географо-екологічні концепції, 2 год.	1 тиж-день
12	Географо-демосоціальні теорії і концепції 1. Загальні риси географо-демосоціальних теорій і концепцій 2. Теорія центральних місць. Основи теорії. Ієрархічні системи центральних місць В. Кристаллера. Ієрархічні системи центральних місць А. Льюша. Модифікація гексагональної моделі В. Ізардом. 3. Теорія систем розселення. Інтегральні системи розселення: локальні системи, регіональні системи, загальнодержавна система розселення. Міські системи розселення. Концепція опорного каркаса розселення. 4. Теорія просторової поведінки людини. Терміни і поняття. Ментальні карти. Методи дослідження. 5. Теорія дифузії інновацій. Механізми поширення інформації.	Лекція	<i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 163 – 182.	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
12	Географо-демосоціальні теорії і концепції 1. Теорія центральних місць. 2. Теорія систем розселення. 3. Концепція опорного каркаса розселення. 4. Теорія просторової поведінки людини. 5. Ментальні карти. 6. Теорія дифузії інновацій.	Семинарське заняття	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 163–182. 2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. І. Шаблій. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 300–304, 542–546.	Опанувати суть основних географо-демосоціальних теорій, навести приклади прояву у сучасному світі, 2 год.	1 тиж-день
13	Геоеконімічні теорії і концепції 1. Штандортні теорії. Загальні риси розмісницьких теорій. Теорія штандарту сільського господарства Й.	Лекція	<i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

	<p>Тюнена. Теорія штандорту промисловості А. Вебера. Концепція гнучкої територіальної організації виробництва. Теорія «полюсів зростання»</p> <p>2. Загальні риси теорії районування. Поняття про район. Типи районів: інтегральні і компонентні (“галузеві”) райони. Види районів: економіко-, соціально-, суспільно-географічні.</p> <p>3. Поняття економічного району. Принципи економічного районування. Чинники районоформування. Ядра районоформування. Роль територіального поділу праці у формуванні спеціалізації району.</p> <p>4. Макро-, мезо- і мікрорайонування. Основи компонентного районування .</p> <p>5. Соціально-економічне і суспільно-географічне районування. Суспільно-географічні райони України.</p>		<p>вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 183 – 211.</p>		
13	<p>Геоелектронічні теорії і концепції</p> <p>1. Штандортні теорії.</p> <p>2. Концепція гнучкої територіальної організації виробництва.</p> <p>3. Теорія «полюсів зростання»</p> <p>4. Теорія районування.</p> <p>5. Поняття економічного району. Принципи економічного районування. Чинники районоформування.</p> <p>6. Соціально-економічне і суспільно-географічне районування.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 183–211.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 300–304, 542–546.</p>	З’ясувати суть класичних штандортних теорій, особливості концепції ГОС у пост-індустріальному суспільстві; вивчити принципи районування та чинники районоформування, 2 год.	1 тиж-день
14	<p>Геоелектронічні теорії і концепції</p> <p>1. Теорія територіального комплексування. Поняття комплексування: взаємозв’язаності і збалансованості економічного і соціального життя, різних видів людської життєдіяльності. Компонентна територіальна і функціональна структура комплексів.</p> <p>2. Теорія територіального системоформування. Поняття територіальної системи. Елементи і структура територіальних систем розселення. Елементарні, локальні і регіональні системи розселення. Територіальні системи виробничої та соціальної інфраструктури.</p> <p>3. Концепції енерговиробничих циклів (ЕВЦ) М. Колосовського і міжгалузових комплексів (МК). Поняття ЕВЦ. Функції ЕВЦ у структурі ЕР. Групи і типи ЕВЦ.</p> <p>4. Поняття МК. МК у структурі національного господарства і соціально-економічного та суспільно-географічного району. МК і ЕВЦ у</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 211 – 231.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

	<p>постіндустріальному суспільстві.</p> <p>5. Концепція природно-ресурсних циклів (ПРЦ) В. Комара. Поняття ПРЦ. Види і типи ПРЦ. Відмінність ПРЦ від ЕВЦ.</p>				
14	<p>Геоекономічні теорії і концепції</p> <p>1. Теорія територіального комплексування.</p> <p>2. Теорія територіального системоформування.</p> <p>3. Концепція енерговиробничих циклів (ЕВЦ) М. Колосовського</p> <p>4. Концепція міжгалузевих комплексів (МК).</p> <p>5. Концепція природно-ресурсних циклів (ПРЦ) В. Комара.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 211–231.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 455–463.</p>	Опанувати суть основних геоекономічних теорій; виявити спільне та відмінне між ЕВЦ, МК, ПРП; навести приклади прояву концепцій, 2 год.	1 тиж-день
15	<p>Географо-політичні теорії, концепції та доктрини</p> <p>1. Теорії і концепції держави.</p> <p>2. Глобальні геополітичні та геостратегічні концепції.</p> <p>3. Американські геополітичні та геостратегічні доктрини.</p> <p>4. Російські геополітичні і геополітичні теорії та доктрини.</p> <p>5. Геополітичні концепції та доктрини України</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 231 – 260.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день
15	<p>Географо-політичні теорії, концепції та доктрини</p> <p>1. Теорії і концепції держави.</p> <p>2. Глобальні геополітичні та геостратегічні концепції.</p> <p>3. Американські геополітичні та геостратегічні доктрини.</p> <p>4. Російські геополітичні і геополітичні теорії та доктрини.</p> <p>5. Геополітичні концепції та доктрини України</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 231–260.</p> <p>2. <i>Топчієв О. Г.</i> Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – С. 380–383, 387–392.</p>	З'ясувати суть основних геополітичних теорій та концепцій, 2 год.	1 тиж-день
16	<p>Методи дослідження суспільної географії</p> <p>1. Поняття методу наукового дослідження. Методологія, метод та методика дослідження.</p> <p>2. Поняття про систему методів суспільної географії.</p> <p>3. Філософські методи у суспільній географії.</p> <p>4. Загальнонаукові методи в СГ. Традиційні (спостереження, аналогії, порівняльний, логічні – аналізу і синтезу, індукції і дедукції), сучасні (моделювання, формалізації системного аналізу і синтезу, ідеалізації).</p>	Лекція	<p><i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 262 – 282.</p>	Опрацювати питання лекції з підручника. 3 год.	1 тиж-день

	<p>5. Конкретнонаукові міждисциплінарні методи: картографічний, балансовий, польових досліджень, дистанційних досліджень.</p> <p>6. Конкретнонаукові спеціальні методи: метод енерговиробничих циклів, міжгалузевих комплексів, територіально-виробничих комплексів, районний. Геоінформаційні системи у суспільній географії.</p>				
16	<p>Методи дослідження суспільної географії</p> <p>1. Поняття методу. Методологія, метод та методика дослідження.</p> <p>2. Система методів суспільної географії.</p> <p>3. Філософські методи у суспільній географії.</p> <p>4. Традиційні загальнонаукові методи.</p> <p>5. Сучасні загальнонаукові методи.</p> <p>6. Конкретнонаукові міждисциплінарні методи.</p> <p>7. Конкретнонаукові спеціальні методи.</p>	Семінарське заняття	1. <i>Шаблій О. І.</i> Основи суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – [2-ге вид.]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 262–282.	З'ясувати суть та відмінності між методом, методологією, методикою дослідження; оволодіти теоретичними знаннями щодо застосування філософських, загальнонаукових, конкретно наукових методів дослідження у суспільній географії, 2 год.	1 тиж-день
1-16	Тема 1–6, підготовка до семінарських занять	Самостійна робота	Базова, допоміжна література	Опрацювання питань наступного семінарського заняття для дискусії, 44 год.	Щотижня, впродовж семестру
7, 16	Тема 1–2, Тема 3–6, підготовка до модульних письмових опитувань	Самостійна робота	Базова література,	Опрацювання питань за темами, 16 год.	1 тиж-день
	Тема 1–6, підготовка до іспиту	Самостійна робота	Базова література,	Опрацювання питань за підручником та конспектом, 28 год.	
1-12	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	Самостійна робота	Базова, допоміжна література, інформаційні ресурси	Виконати реферат, 12 год.	Впродовж семестру, з 1 по 12 тиж-ні